

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-7156970
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 6 Ağustos 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (79 Adet, 128 Sayfa)

HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN NERMİN YILDIRIM KARA’NIN
TBMM 7/1371 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

- 1) Deprem felaketi sonrasında acılarımızın sarılmasını beklerken Hatay'da Toplu Konut İdaresi tarafından davet usulü yapılan ihale ile yakınlık ve akrabalık ilişkisi içerisindeki kişilere hangi gerekçe ile milyarlık ihaleleri verdiniz?
- 2) Kamu ihalelerinin şeffaf ve rekabet koşulları çerçevesinde yapılması gerekirken söz konusu ihale neden 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/B maddesi gereği yapılmıştır?
- 3) Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. maddesinde tanımlandığı şekliyle "Kurumlar, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır" hükmünden ötürü söz konusu işlem bir servet aktarımı mıdır?
- 4) İlişkili kişilerle yapılan bu nitelikte ticari işlemlerin esas alındığı fiyat veya bedelleri, hangi kar marjı yöntemine göre belirlenmiş ve buna ilişkin vesika, cetvel, kayıtlar ve maliyet hesaplamaları var mıdır?
- 5) Söz konusu ihale dolaylı olarak da olsa bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu kişiler arasında gerçekleştiğinden kamu zararı doğmuş mudur?

CEVAPLAR

Bağlı kuruluşumuz olan Toplu Konut İdaresi (TOKİ) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olup, tüm ihalelerini 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve yine aynı Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5 inci maddesi "saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur" hükmü doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10 uncu maddesinde; "ekonomik ve mali yeterliğin belirlenmesi" ve "mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi" şeklinde iki genel başlık olarak belirlenmiştir. İhalelerimize katılan tüm istekli firmalar anılan kriterler çerçevesinde değerlendirilerek belirlenmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, idarelerin ihale esnasında ve sonrasında yapması gerekenleri 36, 37, 38 ve 40. maddelerde açıklamaktadır. Teklifler 36. madde çerçevesinde açılmakta olup, ekonomik açıdan en avantajlı teklif 37. ve 38. maddeler çerçevesinde belirlenerek, 40. maddeye istinaden ihaleler karara bağlanmaktadır. Yapılan ihalelerde ekonomik açıdan en avantajlı teklif, geçerli tekliflerden en düşük fiyat esasına göre belirlenmektedir. Bir başka ifadeyle, geçerli teklifler belirlendikten sonra en düşük fiyat teklif eden istekliye ihale edilmektedir.

1) Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem nedeniyle Genel Hayata Etkililik Olur'u alınan afet bölgesinde hayatın süratli bir şekilde normale dönmesi, hızlı bir şekilde barınma ihtiyaçlarının kalıcı olarak sağlanmasının temini ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin acil giderilmesi zarureti doğmuştur.

Bu bağlamda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun “Pazarlık Usulü” başlıklı pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek durumların belirtildiği 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b)bendi “Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyenveyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması” hükmü doğrultusunda deprem bölgesindeki konutların ihaleleri zorunlu olarak kanunilik ilkesi uyarınca pazarlık usulü ile gerçekleştirilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda pazarlık usulü ile ihalesi yapılacak işlerde en az 3 (üç) istekli firmadan teklif alınması öngörülmüşken, İdareimizce yapılan ihalelerde rekabeti en üst seviyeye çıkarmak için işteğal alanlarında uzman, iş programını aksatmadan hızlı iş yapma kabiliyetine sahip, idareimizde büyük ölçekte proje tamamlamış, projelerin belirlenen niteliklerine göre ve zamanında iş tamamlama potansiyeline ve deneyimine, mesleki-teknik ile ekonomik ve mali yeterliliğe sahip olan her bir ihale için 10 ile 15 arasında istekli firma davet edilmiştir. İhaleye teklif sunan istekli firmaların teklifleri Kamu İhale Kanunun 36., 37. ve 38. maddeleri çerçevesinde yapılan incelemeler neticesinde geçerli en düşük fiyat teklif eden istekliye işler ihale edilmiş, rekabet koşulları en üst düzeyde sağlanmıştır.

TOKİ tarafından pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihalelere davet edilen ve teklif kullanan istekli firma sayısı açık ihale usulü ile yapılan ihalelere katılan istekli firma sayısının çok üzerinde olmuştur. Pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihalelerde; gerek katılım sağlayan istekli firma sayısı, gerekse ihalelerde oluşan fiyat açısından; saydamlık, rekabet, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması gibi temel ilkelere uygun olarak ihaleler sonuçlandırılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında, “ihale dışı bırakılacak olanlar” ile yine aynı Kanunun “İhaleye katılamayacak Olanlar” başlıklı 11inci maddesinde ihaleye katılamayacaklar açıkça belirtilmiş olup, bu maddeler kapsamındaki istekliler ihaleye girmeleri halinde teklifleri geçersiz sayılmakta ve ihale dışı bırakılmaktadırlar. Bu madde kapsamında bulunmayan tüm istekliler ise ihalelere katılabilmektedir. Davet edilen firmaların ve ortaklarının ihaleye katılım ve sözleşme imzalanmasında taşıması gerekli şartlar Kanunda belirtilmiştir. Kanunun 10 ve 11. maddesinde belirtilen bu şartlara göre ihaleye katılım gerçekleştirilmektedir. Bu şartlar içerisinde isteklilerin akrabalık ilişkilerini sorgulayan bir hüküm bulunmamaktadır. Böyle bir ilişkinin varlığının tarafımızca bilinme imkânı olmadığı gibi akrabalık ilişkisini soruşturma ve araştırma “sorumluluk ve yetkinlik ilkesine” de aykırılık teşkil etmemektedir.

2,3,4) İdarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde kullanılacak ihale usulleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Uygulanacak İhale Usulleri” başlıklı 18 inci maddesinde düzenlenmiş olup; anılan düzenlemeler doğrultusunda ihale usulleri belirlenmektedir.

Deprem nedeniyle Genel Hayata Etkililik Olur’u alınan afet bölgesinde, hayatın süratli bir şekilde normale dönmesi, hızlı bir şekilde barınma ihtiyaçlarının kalıcı olarak sağlanmasının temini ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin acil giderilmesi zarureti doğmuş olması nedeniyle aynı Kanun’un 21/b maddesi pazarlık usulü kullanılmıştır.

“Pazarlık Usulü”; Kamu İhale Kanununda tanımlanmış olması ve gerekli şartların oluşması durumunda İdarelerce kullanılması yasal olarak izin verilen bir usul olup, TOKİ tarafından gerçekleştirilen her bir ihalede, Kamu İhale Kanununda pazarlık usulü için belirtilen koşullar dikkate alınarak ihale usulü belirlenmektedir.

TOKİ tarafından yapılan tüm ihaleler rekabet ve şeffaflık ilkelerine uygun elektronik ortamda e-ihale olarak yapılmakta, yapılan ihaleler, basın ve yayın kuruluşlarıyla paylaşılmakta ve ihale süreçlerinin her aşaması EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) üzerinden yürütülmekte ve ihale sonuçları yayınlanarak kamuoyunun denetimine sunulmaktadır.

5) Bahse konu ihale; 12.05.2023 tarihinde ihalesi yapılan “Hatay İli Antakya İlçesi 6. Bölge 1. Etap 1488 Adet Konut İnşaatı ile Altyapı Ve Çevre Düzenlemesi İşi”nin ihalesine 15 istekli firma davet edilmiştir. İhalede en düşük teklif veren ve teklifi geçerli olan İntaya İntes İnşaat Taahhüt Yatırım Ticaret Anonim Şirketi ile 02.06.2023 tarihinde ise sözleşme imzalanmıştır. Yaklaşık maliyete göre %4,46 daha düşük fiyatla imzalanan sözleşme ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması ilkesine uygun yapılmış olup; kamu zararı söz konusu değildir.